

Početak organizovane ski škole na Kopaoniku

Za oca modernog skijanja smatra se Norvežanin Sondre Nohajn koji je u 19. Veku konstruisao skijaski vez koji je zapravo omogućio da se upravlja skijama na isti način kao i danas. Da bi neko naučio da skija pravilno potrebno je da prođe određenu obuku-školu skijanja. Razvojem tehnike i tehnologije skijanja doslo je do jednostavnijeg i lakšeg skijanja nego što je nekad bilo.

Predmet, Problem i Cilj Istraživanja

Predmet ovog istraživanja je istorijska analiza početka formiranja organizovanih skijaskih škola na Kopaoniku. Cilj i zadaci rada su usmereni na pronalaznje hronoloskog redosleda razvoja skijaskih škola na prostoru Kopaonika, a njihov razvoj uporedo uslovljen je razvojem infrastrukturnih objekata, skijaskih staza, uspinjaca i smestajnih kapaciteta. Prva organizovana skijaska škola u Srbiji formirana je na Kopaoniku u okviru firme Genex. Danas postoji nekoliko skijaskih škola sa licenciranim instruktorima skijanja i snouborda.

Instruktori ski-škole

Genex-ova ski škola na Kopaoniku brojala je oko 15 instruktora, Direktor ski škole je bio Duško Tomaš (prof na FFK Beograd)
Imena instruktora skijanja:

Nebojša Mitrović
Ljubiša Grujić
Srdjan Djoković
Goran Djoković
Slavko Bubnić
Dragan Djokić
Miroљjub Radulović
Dragan Tomić
Ksenija Ilić
Nenad Đurakić
Rista Mekić
Kristijan Panovski
Dušan Janićijević - lang lauf
Dušan Arsović
Nebojša Micić
Dragoljub Jovanović

Ovi instruktori su bili pretežno iz svih krajeva Ex-Jugoslavije koji su imali određeno radno iskustvo iz oblasti ski Instruktaže, pretežno su svi bili profesori fizičkog vaspitanja (DIF). Na primer Ljubiša Grujić i Duško Tomaš radili su preko turističke agencije „Index“, današnje „Mladost Turist“, radili su u ski centru Durmitor kao instruktori skijanja koji je u to vreme bio jedan od najozbiljnijih zimskih turističkih centara Jugoslavije. Gde je napravljen najluksuzni planinski hotel „Jezera“ koji je imao sve prateće objekte; dva bazena, kuglane, s-tenisa, bilijara, saune, skijašnice, vanjskih sportskih terena, diskoteka itd., i ostali hoteli Žabljak i Durmitor svi ovi hoteli su imali u blizini skiliftove, žičare i terene za školu skijanja.

Program Ski Škole

Svi instruktori skijanja su bili prijavljeni na određeno u „Genexu“ konkurisali su na konkurs koji se objavljivao u oktobru mesecu i bili su primljeni na platu, imali su obezbeđen smeštaj u konacima-Jelač, hranu švedski sto u Grandu i restoran Sunce, imali su ski opremu i ski pass. Oni su petog decembra morali da se pojave na Kopaoniku imali su seminare škole skijanja sa Demo-Team Slovenije, a u večernjim satima kurseve Engleskog jezika. Od 25-og Decembra zvanično počinje sezona škole skijanja.

Postrojanje u 9:20 (Mitting Point) Od 9:30 do 11:20 Nastava

Onda od 11:30 do 13:20 Nastava, 13:30 Rucak, Od 14:00 Postrojanje individualna nastava ko ima, a ko nema radi grupnu nastavu do 16:00, u 19:00 video projekcija ski škole za taj dan realizuje se u konacima a posle u kongresnoj sali. Podela diploma petkom od 19:00 na pozornici ulaz u konake kod današnjeg Belog Meda, Instruktori sa skijama dolaze na binu i u rukama nose baklje. Petkom su imali trku zadovoljstva koja je organizovana na Karaman grebenu ili Malom jezeru, u trci zadovoljstva su mogli da učestvuju svi polaznici ski škole. Subotom svi instruktori radila unifikacija likova kako bi se održao kontinuitet i metodicki prikaz same škole. Na kraju nedelje instruktori pisu izveštaj o svom radu i kartice (Gosti dobijaju na bookingu) koje prikupljaju od polaznika predaju šefu škole, na osnovu toga imaju uvid na polaznike ski škole. Te godine je bilo oko 10.500 polaznika i taj broj je bio sve veći i veći svake godine, do 90-tih godina kad su uvedene sankcije.

Gosti-klijantela

U tom periodu 70% su bili gosti iz Engleske a 30% su bili ostali gosti Rusi, Grci i domaći gosti. Dve Engleske velike turističke agencije koje su dovodile goste su „Tomson“ i „Nilsen“.

Sav Booking je isao preko agencije „Jugoturs“ i pretežno su bili paketi-smestaj ski skola, ski oprema i ski pass. Vodici iz Engleskih agencija su imali obavezu da dovedu goste u ski servis da zaduže opremu i da ih dovedu do mitting point-a gde ih

preuzimaju instruktore. Instruktore skijanja preuzimaju grupe, početnika ostavljaju na meeting point-u sa svojim instruktorima, a skijaše vode na Karaman greben i vrse selekciju i razvrstavanje po grupama. Najbolji polaznici su mogli da polazu za zvanje Pahuljica- Bronzana, Srebrna i Zlatna, ocenjivala ih je grupa najboljih instruktora, oni koji su zadovoljili dobili su znacke sa zvanjem. U vecernjim satima Turisticka agencija Tomson i Nilsen doveli su Engleski bend koji je boravio na Kopaoniku celu sezonu i pevao u Hollyday klubu u konacima a prvi Hollyday klub je bio u Bačičtu gde su se instruktore na poziv polaznika ski škole dolazili na muziku i druženje.

U toku sezone bilo je potrebe za još instruktora oni su angazovani preko omladinske zadruge (BRUS) na kratak period. Sezona se završavala do polovine Aprila meseca, a nas konkurs je trajao do 10-og maja. Svi zainteresovani instruktore mogli su da rade preko leta kao planinarski vodici i organizatori rekreativnih aktivnosti u okviru sportskog centra Genex. Plata instruktora skijanja je bila skoro u nivou direktora ski centra Genex.

Zaključak

Želim da obratimo pažnju na istoriju instruktore problematike u Srbili i regionu, Ski Škola Genex je bila najveća i ski škola na Balkanu u to vreme koja se uvećavala svake godine zavisno od povećanja kapaciteta ležala na Kopaoniku koji je rastao svake godine.

Genex je bio jedan od najvećih firmi u jugoslaviji uvoz i izvoz je bio oko 30% od Jugoslovenskog tržišta i pokrenuo je osnivanje firme Genex-Kopaonik koji je imao u vidu razvoj planinskog turizma. Treba dodati da je Genex prvo htio da ovakav zimski centara pravi na Žabljaku, pa su odustali.

Literatura

www.skijanje.rs

Lično iskustvo kao jedan od instruktora i prvi gs. udruženja instruktora skijanja Srbije. U razgovoru sa prvim instruktorima Genex ski škole (N.Mitrović i Lj.Grujić).

Presednik (S.A.S.I.)

Vlado Stijepović, prof.